

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2024-3-057 (Devralma)
Karar Sayısı : 24-44/1032-442
Karar Tarihi : 31.10.2024

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Cengiz ÇOLAK, Rıdvan DURAN

B. RAPORTÖRLER : Zeynep KUŞDEMİR, Hüseyin TEKELİ,
Ayşenur TÜRK KÖROĞLU

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : Koç Holding AŞ
Nakkaştepe, Azizbey Sokak, No:1, 34674, Kuzguncuk/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Stembio Kök Hücre Teknolojileri AŞ nezdindeki toplam sermayeyi temsil eden payların belli bir oranının Koç Holding AŞ tarafından devralınması işlemi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 19.09.2024 tarih ve 56482 sayılı ile intikal eden, eksiklikleri 03.10.2024 tarih ve 57082 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 28.10.2024 tarih ve 2024-3-057/Ö sayılı Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Başvuruda, Stembio Kök Hücre Teknolojileri AŞ (STEMBİO) nezdindeki toplam sermayeyi temsil eden payların %(.....)'inin Koç Holding AŞ (KOÇ HOLDİNG) tarafından satış yoluyla devralınması işlemine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 7. maddesi uyarınca izin verilmesi talep edilmiştir.
- (5) Satıcı (.....) ile alıcı KOÇ HOLDİNG arasında 09.09.2024 tarihinde Pay Alım ve Satım Sözleşmesi (Sözleşme) akdedilmiştir. Taraflarca işlemin ekonomik gerekçesi başvuruda "(.....)" şeklinde ifade edilmektedir.
- (6) İşlem öncesi STEMBİO'nun gerçek kişi pay sahiplerinden olan ve mevcut durumda STEMBİO'nun %(.....)'ine sahip (.....) gerçek kişi hissedarlar arasında kontrol hakkına sahip olduğu belirtilmiştir.¹ Dolayısıyla, gerçek kişi hissedarlar arasında kontrol hakkını elinde bulunduran ve mevcut durumda STEMBİO'nun %(.....)'ine sahip (.....) tek kontrolünün bulunduğu söylenebilecektir.
- (7) Bildirime konu işlem sonrasında, STEMBİO'nun (.....) üyeden oluşan Yönetim Kurulu'nun (.....) üyesi (.....), (.....) üyesi ise KOÇ HOLDİNG tarafından atanacaktır. Nitelikli çoğunluk gerektiren Yönetim Kurulu Kararları ile Türk Ticaret Kanunu'nun daha ağır toplantı ve karar nisaplarına ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Yönetim

¹ STEMBİO'nun %(.....) hissesine sahip olan (.....) STEMBİO üzerinde kontrol hakkı tesis edebilecek nitelikte (bütçe, işletme planı, önemli yatırımlar ya da üst yönetimin atanması vb. konularda stratejik karar verme gibi) bir hakkının/yetkisinin ve veto hakkının bulunmadığı bildirilmiştir.

Kurulu toplantı nisabı, üye tam sayısının salt çoğunluğunun ilgili Yönetim Kurulu toplantısı boyunca toplantıda hazır bulunması ile oluşmakta ve Yönetim Kurulu kararlarının geçerli olabilmesi için üye tam sayısının salt çoğunluğunun olumlu oyu gerekmektedir. Ayrıca, (.....) veya kendisinin vefatı veya ehliyetsizliği halinde oğlu (.....) aday gösterdiği kişiler arasından atanan Yönetim Kurulu üyelerinin en az birinin toplantıya katılımı ve olumlu oyu şartına tabi olmak üzere, Yönetim Kurulu, üyelerinin salt çoğunluğun katılımı ile toplanacak ve Yönetim Kurulu üyelerinin salt çoğunluğunun olumlu oyu ile karar alınacaktır. Söz konusu nitelikli çoğunluk gerektiren Yönetim Kurulu kararlarının, şirket merkezinin veya esas sözleşmesindeki faaliyetlerin esaslı şekilde değiştirilmesi, faaliyet alanının değiştirilmesi, kâr ve/veya kâr payı avansı dağıtılması ile tasfiye gibi şirketin stratejik nitelikte olmayan kararları olduğu, (.....) bu kararlar üzerinde veto hakkına sahip olmakla beraber STEMBİO'nun stratejik kararlarının alınmasında ise veto hakkına sahip olmadığı belirtilmektedir. Dolayısıyla bildirim konu işlem sonrasında KOÇ HOLDİNG'in STEMBİO'nun toplam sermayeyi temsil eden paylarının %65'ini devralacağı ve STEMBİO üzerinde tek kontrole sahip olacağı anlaşılmakta olup devre konu teşebbüsün kontrol yapısında kalıcı olarak değişiklik meydana gelecektir. Bu bağlamda bildirim konusu işlem, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde bir devralma işlemi niteliğindedir.

- (8) 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Türkiye coğrafi pazarında faaliyet gösteren veya ar-ge faaliyeti olan ya da Türkiye'deki kullanıcılara hizmet sunan, dijital platformlar, yazılım ve oyun yazılımı, finansal teknolojiler, biyoteknoloji, farmakoloji, tarım kimyasalları ve sağlık teknolojileri alanlarında faaliyet gösteren teşebbüslerin devralınmasına ilişkin işlemler bakımından birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yer alan "250 milyon TL Türkiye cirosu eşikleri" aranmamaktadır. Devre konu STEMBİO, 250 milyon TL'nin altında bir Türkiye cirosu elde etmiş olsa da, biyoteknoloji/sağlık teknolojileri alanında faaliyet gösterdiğinden, STEMBİO'nun kontrol yapısında değişiklik yaratan bildirim konu işlemin, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin ikinci fıkrası kapsamında getirilen istisna uyarınca izne tabi bir devralma işlemi olduğu değerlendirilmektedir.
- (9) Devre konu STEMBİO, kök hücre tedavileri için mezenkimal kök hücre ve eksozom üretimi, doku bankacılığı ve kordon kanı bankacılığı alanlarında faaliyet göstermekte olup insan kaynaklı hücreleri ve dokuları işlemekte, işlenen ürünleri uygun koşullarda depolamakta veya bunları eksozom denilen raf ürünlerine dönüştürüp klinik kullanıma uygun hale getirerek uygulamacılara (acenteler, yeniden satıcılar, güzellik merkezleri, klinikler, hastaneler vs.) teslim etmektedir.
- (10) Devralan teşebbüs KOÇ HOLDİNG ise Türkiye'de iştirakleri aracılığıyla enerji, dayanıklı tüketim malları, otomotiv, finans, gıda, perakende, turizm, inşaat, bilişim, ev geliştirme perakendeciliği, marina işletmeciliği ve sağlık gibi sektörlerde faaliyet göstermektedir. KOÇ HOLDİNG, Vehbi Koç Vakfı aracılığıyla; Amerikan Hastanesi, Koç Üniversitesi Hastanesi, Bodrum Amerikan Hastanesi ve Anatolia Hospital² hastaneleri ile özel hastane işletmeciliği pazarında faaliyet göstermektedir.
- (11) Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, tarafların faaliyet alanları incelendiğinde, KOÇ HOLDİNG'in hâlihazırda rejeneratif tıp hizmetleri pazarında faaliyet göstermemesi sebebiyle tarafların faaliyetleri arasında yatay bir örtüşmenin olmadığı

² Kurulun 14.03.2024 tarihli ve 24-13/244-101 sayılı kararı ile Anatolia Hospital markası altında Antalya'da özel hastane işletmeciliği sektöründe faaliyet gösteren Kemer Medical Center Özel Sağlık Hizmetleri Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi'nin (KMC) belli bir kısım hissesinin ve tek kontrolünün KOÇ HOLDİNG tarafından devralınması işlemine izin verilmiştir. KMC aracılığı ile kontrol edilen Anatolia Hospitals; Antalya, Alanya, Kemer, Aspendos, Belek, Side ve Lara Hastaneleri ile hizmet vermektedir.

anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, KOÇ HOLDİNG'in özel hastane işletmeciliği pazarında faaliyet gösteren hastanelerinin hâlihazırda, STEMBİO'nun rejeneratif tıp hizmetlerinin alıcısı konumunda olduğu görülmektedir. Hastaneler amniyon zarı, kalp kapağı, göz tedavisi için kök hücre ve perikard dokusu ürünlerini STEMBİO'dan tedarik etmektedir. Dolayısıyla KOÇ HOLDİNG ile STEMBİO'nun faaliyetleri dikey olarak örtüşmektedir. Dikey ilişkinin kapsamı, STEMBİO'nun "rejeneratif tıp hizmetleri" pazarı (üst pazar) ve KOÇ HOLDİNG'in "hastane işletmeciliği" pazarı ve/veya "özel hastane işletmeciliği" pazarı (alt pazar) arasındaki ilişkiden kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda işlem taraflarının dikey örtüşen pazarlardaki pazar payları aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo-1: İşlem Taraflarının Satış Değeri Bakımından Rejeneratif Tıp Hizmetleri ile Yatak Kapasitesi Bakımından Hastane İşletmeciliği ve Özel Hastane İşletmeciliği Pazarlarındaki Pazar Payları (%)

Örtüşen Pazar	Alt/Üst Pazar	Pazar Payları (%)					
		STEMBİO			KOÇ HOLDİNG		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024 ³
Rejeneratif Tıp Hizmetleri	Üst	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Hastane İşletmeciliği	Alt	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Özel Hastane İşletmeciliği	Alt	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu ve Cevabi Yazı

- (12) Tablo-1'de yer verilen pazar payları incelendiğinde, STEMBİO'nun üst pazar olan "rejeneratif tıp hizmetleri" pazarında 2022, 2023 ve 2024 yıllarına ilişkin satış değeri bakımından pazar payının sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....) olduğu görülmekte olup, oldukça düşük bir seviyede seyrettiği değerlendirilmektedir.
- (13) Diğer yandan alt pazar bakımından KOÇ HOLDİNG'in faaliyet gösterdiği pazarın "hastane işletmeciliği" pazarı olarak tanımlanması halinde, ilgili pazarın yatak kapasitesi bakımından 2022, 2023 ve 2024 yıllarına ilişkin pazar payının sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....) olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, Kurulun *Kent/IHH*,⁴ *Smyrna Investor S.A.R.L/Kent*⁵ ve *Acıbadem Holding/IHH*⁶ kararları da dâhil olmak üzere pek çok kararında özel hastane işletmeciliği faaliyeti bakımından ilgili ürün pazarını "özel hastane işletmeciliği" olarak tanımladığı görülmektedir.⁷ Bu bağlamda, KOÇ HOLDİNG'in faaliyet gösterdiği alt pazar daha dar bir pazar tanımı benimsenerek "özel hastane işletmeciliği pazarı" olarak tanımlandığında, KOÇ HOLDİNG'in yatak kapasitesi bakımından 2022, 2023 ve 2024 yıllarına ilişkin pazar payının sırasıyla

³ Taraf tarafından, TÜİK'in 2023 yılı raporu henüz yayımlanmadığından ötürü KOÇ HOLDİNG'in "hastane işletmeciliği" ve "özel hastane işletmeciliği" pazarları bakımından 2021, 2022 ve 2023 yıllarına ilişkin verileri sunulmuştur. Öte yandan, STEMBİO'nun faaliyet gösterdiği alt pazar ile karşılaştırılabilmesi açısından "hastane işletmeciliği" ve "özel hastane işletmeciliği" pazarlarının son 2 yılda önemli ölçüde farklılaşmadığı göz önünde bulundurularak, KOÇ HOLDİNG'in 2024 yılına ilişkin pazar payı, KOÇ HOLDİNG'in 2024 yılı "hastane işletmeciliği" ve "özel hastane işletmeciliği" pazarlarındaki yatak kapasitesinin sırasıyla 2023 yılı Türkiye "hastane işletmeciliği" ve "özel hastane işletmeciliği" pazarlarındaki yatak kapasitesine oranlanması ile hesaplanmıştır.

⁴ Kurulun 09.02.2023 tarih ve 23-07/112-34 sayılı kararı.

⁵ Kurulun 03.08.2011 tarih ve 11-44/974-324 sayılı kararı.

⁶ Kurulun 29.12.2011 tarih ve 11-64/1659-589 sayılı kararı.

⁷ Kurulun 24.03.2022 tarih ve 22-14/233-101 sayı, 16.11.2016 tarih ve 16-39/639-285 sayı, 27.07.2016 tarih ve 16-25/422-190 sayı, 22.01.2014 tarih ve 14-04/68-29 sayı, 09.05.2013 tarih ve 13-27/365-169 sayı, 08.03.2012 tarih ve 12-10/322-94 sayı, 29.12.2011 tarih ve 11-64/1659-589 sayı, 03.08.2011 tarih ve 11-44/974-324 sayı, 26.05.2011 tarih ve 11-32/653-203 sayı, 14.04.2011 tarih ve 11-23/460-138 sayı, 09.02.2011 tarih ve 11-08/148-47 sayı, 26.08.2010 tarih ve 10-56/1088-408 sayı, 05.08.2010 tarih ve 10-52/1006-382 sayı, 25.11.2009 tarih ve 09-57/1392-361 sayı, 24.06.2009 tarih ve 09-30/663-154 sayı, 07.02.2008 tarih ve 08- 12/125-42 sayı, 21.08.2007 tarih ve 07-65/797-293 sayılı kararları.

%(.....), %(.....) ve (.....) olduğu görülmektedir. Dolayısıyla alt pazar bakımından (hastane işletmeciliği veya özel hastane işletmeciliği) KOÇ HOLDİNG'in pazar payının %(.....)'ü aşmadığı göz önünde bulundurulduğunda, dikey olarak örtüşen pazarlardaki pazar paylarının rekabetçi bir endişe yaratmayacağı kanaatine varılmıştır.

- (14) Dikey örtüşmenin meydana geldiği yoğunlaşma işlemlerinde, birleşme sonrasında birleşik teşebbüsün, alt pazardaki rakiplerin ihtiyacı olan önemli girdilere erişimini kısıtlaması ve bu yolla rakiplerin maliyetlerini artırması anlamına gelen girdi kısıtlaması veya birleşme sonrasında birleşik teşebbüsün, üst pazardaki rakiplerin yeterli müşteri tabanına erişimini kısıtlaması anlamına gelen müşteri kısıtlaması yoluyla oluşan pazar kapama etkisinden bahsedilmektedir. Söz konusu iki yoldan biriyle pazar kapama etkisi oluşabilmesi için üç kistasın sağlanması gerekmektedir:
- Birleşik teşebbüsün, girdilere erişimi önemli ölçüde kısıtlama ya da üst pazardaki rakiplerden yapacağı alımları azaltarak onların müşteriye (alt pazarlara) erişimi kısıtlama imkânı olup olmadığı,
 - Birleşik teşebbüsün bu yönde bir güdüsü olup olmadığı,
 - Bu yöndeki bir pazar kapama uygulamasının alt/üst pazardaki rekabeti önemli ölçüde bozup bozmayacağı.
- (15) Anılan kriterler bakımından, işlem taraflarının hem üst pazarlarda hem alt pazarda sahip olduğu pazar payları dikkate alındığında pazar kapama etkisinin oluşmayacağı kanaatine varılmıştır. Ayrıca, KOÇ HOLDİNG'in alt pazardaki (hastane işletmeciliği veya özel hastane işletmeciliği) pazar payının Türkiye ölçeğinde %(.....)'ü aşmadığı dikkate alındığında birleşik teşebbüsün girdi ya da müşteri kısıtlaması yoluyla pazar kapama güdüsünün olmayacağı değerlendirilmektedir. Yatay Olmayan Kılavuz'un 27. paragrafında yer alan "... birleşik teşebbüsün her bir pazardaki pazar payının %25'in altında olması halinde, yatay olmayan birleşmelerin rekabet bakımından olumsuz etkilerinin, incelemenin derinleştirilmesini ve birleşmenin yasaklanmasını gerektirecek düzeyde olmadığı varsayılabilir." açıklamasına binaen tarafların pazar payının belirtilen eşiğin altında kalması nedeniyle söz konusu dikey ilişkinin ilgili pazarlarda rekabetçi bir endişe yaratmayacağı sonucuna ulaşılmıştır.
- (16) Yukarıda yer verilen inceleme ve değerlendirmeler sonucunda söz konusu işlemin ilgili pazarlarda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında başta hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumu güçlendirilmesi olmak üzere, ülkenin bütünü yahut bir kısmında etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak nitelikte olmadığı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (17) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.